

АМН України 10 років!

Цього року виповнюється 10 років Академії медичних наук України. За цей час Академія об'єднала представників багатьох наукових шкіл, створених видатними вченими, знаними не лише в нашій країні, а й за її межами. Це М. М. Амосов, О. Ф. Возіанов, В. В. Фролькіс, Л. Т. Мала, А. П. Ромоданов, Ю. П. Зозуля та ін.

Академія сьогодні має високий науковий потенціал. В її інститутах та організаціях працюють 700 докторів наук і майже 1700 кандидатів наук. Їхні творчі сили спрямовані на визначення стратегічних, найперспективніших напрямків у медицині, розв'язання фундаментальних медичних проблем заради зміцнення здоров'я нації.

Дозвольте нам від імені вчених Одеси поздоровити всіх членів Академії з її ювілеєм. Сподіваємося, що ювілейний рік ознаменується новими здобутками в їхній творчості, і висловлюємо впевненість, що попереду на них чекають нові успіхи та досягнення.

Академік АМН України В. М. ЗАПОРОЖАН
Академік АМН України М. Я. ГОЛОВЕНКО
Член-кореспондент АМН України В. Й. КРЕСЮН

ЛЮДИНА, ПОКЛИКАНА ЖИТТЯМ

До 75-річчя академіка Юрія Ілліча Кундієва

Другого жовтня 2002 року виповнилося 75 років з дня народження та 51 рік роботи в Інституті медицини праці всесвітньо відомого вченого і громадського діяча, видатного гігієніста і токсиколога, основоположника дермальної токсикології пестицидів академіка НАН і АМН України, члена-кореспондента РАМН, доктора медичних наук, професора, заслуженого діяча науки і техніки, віце-президента АМН України, директора Інституту медицини праці АМН України Юрія Ілліча Кундієва.

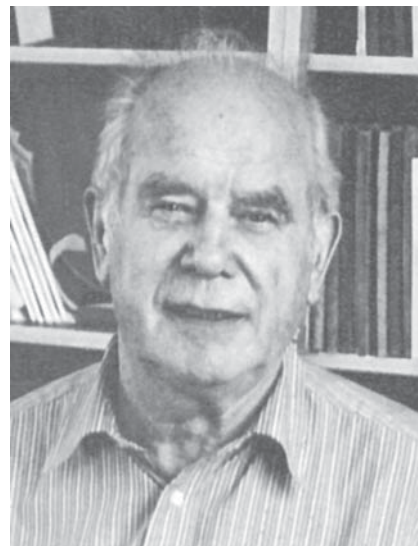
Народився він в с. Трояни Кіровоградської області. Батька ювіляра Іллю Гнатовича було репресовано у 1936 р., у матері залишилося троє дітей і жодних засобів до існування. Вона працювала пралею, швачкою, різноробочою з єдиною мрією — дати дітям освіту.

У школі Юрій вчився старанно, після закінчення 10 класів у 1944 р. мав 9 похвальних грамот за весь термін навчання і без вагань вступив до Московського вищого технічного училища ім. М. Баумана. Проте на першому ж курсі захворів на туберкульоз легень. Хворів довго, лікувався, в тому числі і у військовому шпиталі у Святошині під Києвом за клопотанням матері, яка на той час працювала у тому же шпиталі санітаркою. І в нього визріло рішення вступати до медичного вузу і стати лікарем.

Вчився Юрій Ілліч у Київському медичному інституті ім. О. О. Богомольця, який закінчив з відзнакою у 1951 р. і був рекомендований Вченою радою вузу для навчання в аспірантурі. Проте як сина «ворога народу» його довго не зараховували, і аспірантом він став лише після підтримки тодішнього міністра охорони здоров'я Української РСР Лева Івановича Медведя. Лише у 1956 р. Кундієва Іллю Гнатовича повністю реабілітували помертню.

Під впливом Л. І. Медведя Юрій Ілліч почав займатися токсикологією пестицидів і безпекою їхнього застосування, під його керівництвом став одним із провідних учених України і світу.

Доктор медичних наук, професор, академік Національної академії наук та АМН України, член-кореспондент РАМН,

заслужений діяч науки і техніки України, лауреат Державної премії України, премії ім. Ф. Ф. Ерісмана, член постійного Комітету експертів ВООЗ з професійного здоров'я, член багатьох міжнародних наукових товариств, голова вітчизняної школи гігієністів праці. Ю. І. Кундієв підготував понад 40 докторів і кандидатів медичних наук. Він автор близько 400 наукових праць, в тому числі 21 монографії і посібників, виданих в Україні та за кордоном.

Ю. І. Кундієв є членом Президії АМН України, віце-президентом АМН України, головою Комітету з питань біоетики при президенті НАН, радником Президії НАН України, дирек-

тором Інституту медицини праці АМН України.

З іменем Юрія Ілліча пов'язані розробки багатьох сучасних напрямків у медицині праці, таких як професійний рак, оцінка ризику для здоров'я при запровадженні новітніх біотехнологій та ін. Він намагається зробити все необхідне для того, щоби зупинити негативні демографічні процеси в Україні, коли народжуваність катастрофічно знижується, а жінки репродуктивного віку змушені жертвувати власним здоров'ям на робочому місці.

Ювіляр бере активну участь у програмах зменшення використання шкідливих для людини та природи хімічних речовин, скорочення використання орних земель, збільшення площ під лісопосадки, енергозбереження та зменшення відходів, тобто йдеться про гармонізацію взаємовідношень людини з природою, впровадження нових технологій замість існуючих традиційних,

про концепцію стійкого розвитку суспільства.

Як провідний гігієніст і токсиколог, Юрій Ілліч Кундієв робить висновок про те, що не можна усі негативи зводити до впливу пестицидів і радіонуклідів на здоров'я, оскільки найбільше використовують пестициди Японія і США, втім, у цих країнах і найбільша тривалість життя у світі. Якщо застосовувати пестициди раціонально, дотримуючись усіх гігієнічних регламентів, то користі від них все ж таки більше, ніж шкоди, а на погіршення стану професійного здоров'я негативно впливає комплекс чинників, і перш за все, психосоціальне напруження і зростаючі виробничі навантаження.

Інститут під керівництвом Ю. І. Кундієва працює над створенням книжки «Навколишнє виробниче середовище та репродуктивна функція жінки». Академік Кундієв активний пропагандист тези резо-

люції Генеральної Асамблеї ООН (1979): «Здоров'я населення — єдиний критерій доцільності та ефективності усіх без винятку сфер діяльності людини».

Колектив науковців, очолюваний Юрієм Іллічем Кундієвим, активно працює над створенням у сучасних економічних умовах нової моделі медичного обслуговування населення з переважним обслуговуванням тих, хто працює. Оскільки лише здорові люди можуть виробляти матеріальні блага для всього суспільства.

Своє 75-річчя ювіляр зустрів у розквіті творчих сил і задумів. Редакційна колегія щиро бажає Вам, вельмишановний Юріє Іллічу, міцного здоров'я, сімейного щастя, творчої наснаги, вагомих наукових здобутків, плідної праці на благо народу нашої країни та людства.

*Редакційна колегія журналу
«Досягнення біології
та медицини»*

ВЧЕНИЙ ВЕЛИКОГО ХИСТУ

Академіку Юрію Панасовичу Зозулі — 75 років

Двадцять третього грудня 2002 року виповнилося 75 років з дня народження всесвітньо відомого вченого-нейрохірурга і громадського діяча, директора Інституту нейрохірургії, який працює в цьому науковому закладі впродовж 52 років, віце-президента Академії медичних наук України, президента Української асоціації нейрохірургів, заслуженого діяча науки і техніки України, лауреата державних премій, доктора медичних наук, професора, академіка АМН України, члена-кореспондента НАН України Юрія Панасовича Зозулі.

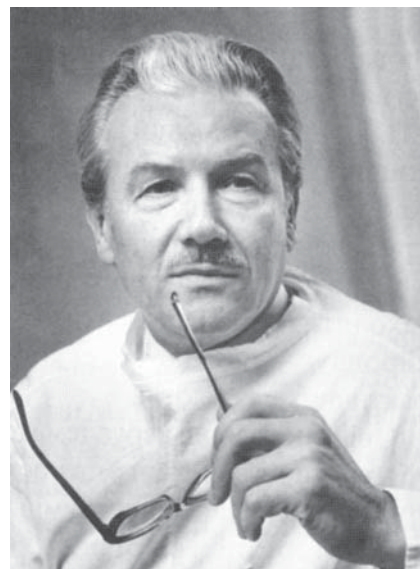
Юрій Панасович народився у Вінниці. У 1945 р. вступив до Вінницького медичного інституту і в 1950 р. закінчив його з відзнакою. І цього ж року почав працювати у щойно створеному Київському інституті нейрохірургії, послідовно обіймаючи посади від ординатора до керівника відділення нейроонкології. Захистив кандидатську дисертацію у 1954 р.

З 1955 по 1964 рр. Юрій Панасович працював на посаді головного лікаря Інституту. У 1964 р. після від'їзду першого директора Інституту нейрохі-

рургії О. І. Арутюнова до Москви директором інституту став А. П. Ромоданов, а заступником директора з наукової роботи — Ю. П. Зозуля. На цій посаді Юрій Панасович працював близько 30 років.

У 1966 р. захистив докторську дисертацію на тему «Кровообіг при опухолі головного мозку и изменения мозгового кровообращения».

У 1968 р. Ю. П. Зозулі присвоєно звання професора за фахом «Нейрохірургія», у 1978 р. — почесне звання «Заслужений діяч науки», у 1991-му Ю. П. Зо-

зулю було обрано членом-кореспондентом НАН України, у 1993 р. — віце-президентом АМН України, а у 1994-му — академіком АМН України. Його нагороджено 3 орденами та 5 медалями.

З 1993 р. Юрій Панасович Зозуля очолює Інститут нейрохірургії ім. акад. А. П. Ромоданова АМН України.